

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 13 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 3 kroni
Naročnina je plačevati naprej. Na vsake tri mesece priložene naročnine se oprava ne obračuna.

Obiskovalci v Trstu se prodajajo po: ena številka po 6 stotink (3 avé.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avé.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglašje sprejema uredništvo. Naročnina in oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nadaniila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Sodba Nemca o Slovanih.

Pražka »Politik« je prejela od — kakor pravi — cenjene strani: Morda je ravno vpricho vsenemškega bojnega klika, da češki narod treba ponemčiti, aktivnega interesa, ako rekapituliramo del izvajanj, katere je Herder v svojih »Idejah k filozofiji zgodovine človeštva« posvetil slovanskim narodom. Tu je rečeno: »Slovani so dobrotorni, gostoljubni do potratnosti, ljubitelji svobode na deželi, ali podložni in poslušni, ovržniki ropanju in plenjenju. Vse to pa jih ni rešilo podjarmljenja; da, celo pripomoglo je do tega. Kajti, ker se nikdar niso potekali za gospodstvo sveta, ker niso imeli vojevitih dednih knezov med seboj in so raje postali obvezani v plačevanje davkov, da so le mogli v miru bivati v svoji deželi, pa se je več narodov — najbolj pa oni nemškega plemena — nad njimi hudo zagrešilo. Že pod Karolom Velikim so začele tiste vojne za podjarmljenje Slovanov, katerim so bile očeviden vzrok le trgovske koristi, če tudi jim je bila krščanska vera v pretvezo. Junaškemu Franku je bilo seveda zelo prikladno, ako je mogel s pridnim narodom, bavečim se s poljedelstvom in trgovino, postopati kakor s hlapci, mesto da bi se bil sam priučil temu umetnostima in se bavil žnjima. Kar so započeli Franki, so izveli Sasi. Kar v celih pokrajinah se Slované zatrli ali iz njih napravili sužnje ter so njih dežele razdelili med škofo in plemenitaše. Trgovino Slovanov na Vzhodnem morju so porušili severni Germani; njihova Vineta (nekaj sloveče središče slovanske trgovine ob Vzhodnem morju) je žalostno poginola po Daneih in njihovi ostanki v Nemčiji so podobni onemu, kar so Španci naredili iz Peruancev. Ali bi bilo kako čudo, ako bi se, po stoletjih podjarmljenja in najglobljega ogorčenja tega naroda proti krščanskim gospodom in roparjem, njega značaj pogreznil v zvijačno, kruto hlapčevsko lenobnost? In vendar je povsodi, zlasti pa v deželah, kjer uživajo le količkaj svobode, spoznavati njihovo staro označje. Nesrečno je postalo to ljudstvo s tem, da si ob svoji ljubezni do miru in domačinske pridnosti ni znalo dati trajne vojne ustave, da si mu ni nedostajalo hrabrosti v vročem odporu. Nesrečno, ker je je njega položnje na eni strani pomaknilo tako blizu Nemcem, na drugi pa je njega hrbet izpostavilo napadom vzhodnih Tatarov, pod katerimi je — in celo pod Mongoli — toliko trpelo in pretrpelo. Kolo spreminjajočega časa pa se mej tem vrti dalje neprestano; a ker ti slovanski narodi bivajo večinoma na najlepšem predelu Evrope, ako bi bil popolnoma obdelani in bi

se iz njega otvorila trgovina; ker tudi nikakor ni drugače misliti, nego da v Evropi morata zakonodaja in politika, mesto vojnega duha, bolj in bolj povspeševati in bosta povspeševala tiho pridnost in mirni promet, boste tudi vi, tako globoka padla, nekaj pridna in srečna ljudstva, vzdramljeni končno iz svojega dolgega lenega spanja; osvobodjeni iz suženjskih verig, boste mogli uživati kakor svojo last svoje lepe kraje od Adrijanskega morja do karpatskega gorovja, od Donave do Vltave, in boste mogli na njih praznovati svoja stara slava mirne pridnosti in trgovine.

Vsaki odkritoreni Slovan je gotovo z zadoščenjem čital to toplo pripoznanje svojega velikega plemena in želel, da so one zaključne proroške besede izpolnijo; mnogokdo bo pač menil, da takov, Slovanom toli prijazen pojav ne more prihajati od drugega, nego od navdušenega Slovana. In vendar prihaja isti od — Nemca, in celo od vzhodnega Prusa, a ne od Nemca minorum gentium, ampak od jednega iz šestorice visoko proslavljenih genijev in korifejev nemške literature, pred čegar genijalnostjo se je klanjal celo veliki Goethe, vsprejemaje od njega kakor evangelij nove ideje za poetičsko vstvarjanje, in katerega literarni zgodovinarji s polno pravico označajo kakor genija literarne univerzalnosti — namreč od Johanna Gottfrieda Herderja, čegar dovtetnost, najživeje sočutstvo in najživeji zmisel ne le za srčne glasove svojega lastnega plemena, ampak tudi vseh drugih narodov, so v njem ustvarili visoko idejo humanitete. Njegova beseda pada pač veliko težje na tehtnico, nego krilata beseda Mommsena in sodba kakega Dümmlerja ali kakega Büdingerja, kakega Bachmanna in drugih sovražiteljev Slovanov in Slavofobov, ki so v tem pogledu sledili izključno le nebrzdanemu nagonu trmastega narodnega sovraštva. Saj Herder v svojem delu: »Ideje k filozofiji zgodovine človeštva« opira svoja izvajanja na zdrava filozofsko-zgodovinska opazovanja, ko dokazuje iz organizacije stvarstev in po stopinjah njihovega razvoja, da človeku v zapoved sta vera in humaniteta. Ni od daleč ne mislimo mi na to, da bi zahtevali — sklicuj se na ona pomembna, od Šafatika in Dobrovskega sem toli malo poštovana izvajanja Herderjeva — naj se njegove proroške besede, vznešene po udanosti, polni ljubezni, uresničijo popolnoma, ker znamo dane okolnosti soditi brez iluzije in preognene gorečnosti: naše sklicevanje bodi le v memento onim elementom, ki za slovanske narode zahtevajo ravno nasprotno usodo in ki nočejo nič čuti o svobodnem pojavljanju narodnosti, o nje celokupnosti kakor jednote v državi

narodov in o nje pravnem stališču kakor posebnega pravnega subjekta. Če že nočejo čuti boleznih vskelev narodov samih, na katerih so se tako kruto pregrešili in se še pregrešajo; če že nočejo slušati po pravičnosti vslikajočega glasu zastopnikov tlačnih narodov, pa naj vsaj vzamejo k sreči glas jednega genijev svojega lastnega naroda, čegar nagrobni napis v Weimaru v nastopnih besedah podaja cilj svojemu življenju in stremljenju: Luč, svetloba, življenje!

Italijanska gospoda in njihovi kmetje po Istri.

II.

Pred par leti so se rovinjski kmetje spuntali proti svoji gospodi. In ko se je punt najbolj vžgal, kričali so kmetje: Viva Laginja! Lui že vero padre del popolo! To pomenja: Živio Laginja! On je pravi oče ljudstvu!

Ali ste čuli? Naj nam le dokaže tisti plačeni bedienter od Krstića, da niso tako kričali!

Ko pa je temu tako, poreče morda kdo: zakaj pa italijanski kmet ne obrne svoji gospodi hrbta in se postavi na našo stran? Povedati vam hočemo tudi to, zakaj ne stori tega.

Pred vsem je ta kmet Italijan, pa ga srce vleče k svojemu rodu in jeziku, torej k italijanski gospodi. E, kaj čete?! K svojemu krdelu leti Sokol! Drugo pa je to, da so italijanski kmetje bolj ali manje zadolženi pri italijanski gospodi, a vi veste, da oni, ki je dolžan, je suženj, pa mora plesati, kakor mu gospoda piskajo.

No, v zadnje dobe je tudi kmetom omrzilo to italijansko gospodstvo, pak čujte, kaj so pred par leti storili italijanski kmetje iz Vošnjana! Pazite! Tem siromakom je že začelo pod nohte žgati tisto italijansko gospodstvo in kaj so storili?! Tako le! Zaposlili so dra. Laginjo, našega domorodca, da jim v Vodnjanu odpre posojilnico, kakor jih je že več odprl okolo Pulja našemu ljudstvu. To so storili italijanski kmetje in rokodelci iz italijanskega mesta Vodnjana. Naj nam Krstić dokaže, da lažemo, ako ima nos za to! Zakaj so se Italijani obrnili do dra. Laginje, da jim pomore? Zakaj? Zakaj? Ker je, kakor smo rekli že pred, italijanski kmet uvidel, kam ga vodijo italijanska gospoda in je na drugi strani uvidel, da je dr. Laginja ljudstvu pravi oče. To se pravi, da on po očetovski skrbi za svoje ljudstvo, italijanska gospoda pa samo za-se in za blaženo Italijo!

nem poslu, katerega jej je dal tudi neki tuji gospod, čegar imena niso mogle izvedeti. Morale so se zateči v nepoznane roke in ne posebno večje. Bile so popolnoma obupane. Vrh tega je prihajal grof skoro vsaki dan s kakim pozivom na izlete in obiske v sosedne dvore. A njemu da odrečejo? Na to se ni mogla nikakor odločiti. Gospa Monika je videla vedno jasneje, da je grof zaljubljen skoro do blaznosti. Ne more več živeti brez njih.

»Pa da pokaže, da je on tisti, ki se zanima za moje hčere, in da ne bo nikakega dvoma, prihaja vedno sam, in pušča onega Poljaka doma!« — je govorila gospa Monika in si odošnost Stanislavovo tolmačila na ta način.

Stanislav res kakor da je izumrl. Nikamor ga ni bilo. Vse zabave, vsi grofovi izleti so bili brez njega. Ljudje so ga videli; no, vedno samega, vedno polnega dela. Ves dan se je žuril in ves dan je imel polne roke dela. Gospa Monika je čula od neke

Ali nam verujete to? Če ne verujete nam, pa verujte italijanskim kmetom, ki kličejo dru. Laginji: Živio pravi oče ljudstvu!, ki se k njemu zatekajo, da jim pomore, ko jim nočejo pomagati lastni ljudje — italijanska gospoda!

Dobro je, da je italijanski kmet spre-gledal; slabo pa je, da je več naših kmetov — oslepel! Ali je tako? Žali Bog, da je! Kajti, mej tem, ko se italijanski kmet obrača do naših prvakov, da mu pomorejo, pa se naš kmet obrača do Italijanov, da mu pomorejo! Ali je tako? Je, v resnici je!

Vprašajmo se malo! Ali se more naš kmet česa dobrega nadejati od Italijanov? Le tuge in žalosti! A zakaj? Zato, ker isti italijanski kmetje sami ne pričakujejo nič dobrega, nikake pomoči od svoje gospode, marveč se celo, v svoji bedi, obračajo do naše gospode! Ako torej Italijani niti za svoje ljudi nimajo srea, še manje bodo imeli srea za nas, ki nismo njihovega rodu in jezika. Resnica je, katero priznavamo tudi mi, da italijanska gospoda tudi kateremu naših me-čejo včasih po kako mrvico, ali to je le prah v oči, ali vaba, katero bo treba drago plačati prej ali kasneje.

Da enkrat zaključimo! Premislite vse to, kar smo vam rekli do sedaj. Kaj se naučite iz vsega tega? Lep nauk, kratek opomin, a ta je: držimo se svojih, a pustimo italijansko gospodo na miru! Ker, ako italijanska gospoda nimajo srea za svoj rod, še manje ga bodo imeli za nas! Italijanski gospodi je jedini namen pred očmi: njih trebuh in ležna Italija! Ne bi bilo torej za nas ni pametno ni koristno, da bi mi hodili za njih v žrjavico po kostanj!

To naj si zapomnijo sosebno naši zapeljanci, ki se bratijo in kumijo z Italijani, kajti pride čas, ko se bodo kesali, ali vprašanje je, če bo tedaj še čas za spreobrnjenje in povrnitev!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 15. oktobra 1901

Deželnozborske volitve na Češkem

Včeraj so se vršile za kmečke občine — kakor zahteva novi volilni red za Češko — druge volitve za tiste okraje, v katerih na prvi volitvi noben kandidatov ni dobil absolutne večine. Kakor je bilo pričakovati, tudi včerajšnja ponovna volitev ni prinesla odločitve v vseh okrajih. V onih okrajih, kjer tudi včeraj nobeden kandidatov ni dobil absolutne večine, se bodo morale vršiti ožje volitve med tistima dvema kandidatoma, ki sta dobila največ glasov.

sosede, da ga je videla nekoč voziti se z znano šiviljo iz mesta. No, gospa Monika je bila tako zatopljen v misli o svojih lastnih stvarih, da se ni mogla dalje zanimati za pana*) Stanislava, kar bi inče vsekakor storila. Njo je že do cela mučila radovednost, ker ni mogla pogoditi, v katero hčer je grof zaljubljen. Pri nobeni ni zapazila, da bi jo grof odlikoval. On se je vedel proti vsem enako in — malopridnež — delal je pred njo, kakor da ga nobena ne zanima; ali — Monika ni letošnji zajec, ne da se prealepiti in dobro zna, da grof ljubi — eno od njenih hčera, pa naj bo katera si bodi.

V takih mislih jo je še bolj utrdila vest, da je grof nekje v družbi izjavil, da bo na njegovi zabavi zaroka, in sicer zaroka, katera iznenadi ves svet. Vprašala me je, je-li sem jaz tudi kaj slišal? Moral sem povedati, da sem tudi jaz bil prisoten o oni grofovi izjavi. (Pride še.)

*) pan (poljski) — gospod.

PODLISTEK

11

Pepelčica.

Spisal Ksaver Šandor Gjaliski; prevedel Radi.

Gospa Monika je bila sedaj skoro uverjena, da se je grof odločil. Mučilo jo je le vprašanje, za katero od treh hčera? Mučilo jo je tudi to vprašanje tako silno, da se ni mogla zadržavati, da ne bi odkrila komu svoje radovednosti: tudi pred menoj je govorila baš tako, z zadovoljnim smehom na tolstem, širokem in od sreče skoro sijajnem obrazu.

V Lepi Vesi se ni več mislilo na drugo, ni govorilo o drugem, zanimalo se za drugo, nego-li za zabavo pri grofu. Bilo je vedno letanje na pošto, naročanje vseh mogočih toaletnih potrebščin z Dunaja in Zagreba, pisarenje na vse strani.

Gospa Monika je bila tako skrbna, da je celo jako strogo in točno pazila, kaj hčere jedó, le da se ne pokvari, da bi morda radi pokvarjenega želodeca ne mogla na zabavo. Da

se ne bi prehladile, niso smele ostajati zunaj na zraku.

Zabava je imela biti za štirinajst dni. Grof je povabil veliko in mnogoštevilno družbo. Gospo Moniko je prosil, da bi prišla s hčerami pregledovat priprave, a o tem je znal vedno tako urediti, da so dame ostajale že precej dolgo, kljub skrbi gospe Monike, da bi se devojke mogle prehladiti na večerni vožnji. One so štele tistih 14 dni že na minute, koliko jih še loči od zabave. Komaj so čakale veliki čas, a zopet so bile v večni skrbi, je-li jim bodo oprave in vse druge toaletne stvari do potrebnega časa dovršene.

Skrb se jim je zdela še opravičenejša, ker niso dobile one šivilje, za katero so bile pisale. Radi tega so šle v mesto. Tam so bivala nekoliko dni, a ni jim nič hasnilo. Krojač, prvi v mestu, ni jim mogel prevzeti dela, ker mu ni dopuščalo neko veliko in sijajno šivanje, katero je naročil pri njem neki tuji gospod. O šivilji so tudi izvedele, da je ne morejo dobiti, ker je nekje na kmetih v sil-

Včeraj je bilo v kmečkih občinah izvoljenih: od češke strani: 2 Mladočeha, 1 češki radikalec in 2 češka agrarca; na nemški strani: 3 nemški naprednjaki, 1 pristaš ljudske stranke in 1 Vsenemec. Oziroma volitev je potrebnih osem.

Včeraj so volile tudi trgovinske in obrtne zbornice. Ona v Pragi je izvolila po dva Mlado- in dva Staro-Čeha, oni v Plznu in Budějovicah po enega Staro- in enega Mladočeha, ona v Libereci štiri nemške naprednjake in ona v Hebu tri nemške naprednjake.

Zveza proti dvoboju. Kakor poročajo razni listi, nameravajo neki parlamentarni krogi o prihodnjem sestanku državnega zbora ustanoviti zvezo proti dvobojevanju. Tej zvezi bi pristopili člani katoliškega centra, krščanski socialisti, Poljaki, Jugoslovani in morda še katere druge skupine. Zveza bi se osnovala po vzgledu parlamentarne mirovne konferencie. Da si mora vsaki človekoljub z zadovoljenjem pozdraviti vsaki poskus, da se odpravi že enkrat ta ostanek srednjeveških šeg, vendar dvomimo tudi mi, da bi ta korak imel kaj posebnega vpeha.

Zavod sv. Jeronima v Rimu. Italijanski list »Difesa« zatrjuje, da rektorja dr. Pazmana postavijo zopet v vse pravice in časti, ki so mu jih bili odvzeli po silovitem napadu na zavod.

Coronini da bo le malo časa upravitelj zavoda; njegova naloga je le ta, da se italijanska vlada lahko malo manje — nečastno umakne.

Rimski »Avanti« piše, da je Coronini rekel dalmatinskemu nadškofu Dvorniku, da papeževa bula »Slavorum gentem« ostane od besede do besede v veljavi ter da zavod začne pod upravo Pazmanovo delovati že meseca novembra t. l.

Zenimiv je sedaj prepir med »conte« Alačevićem in italijansko vlado. Kakor smo že opetovano javili in od prvega začetka trdili, je namreč italijanska vlada vsodbujala »Dalmatince« k znaneemu napadu. Sedaj pa Alačević vso to umazano perilo pere v rimskem »Avantiju«. — Pravi, da je italijanska vlada dajala »Dalmatincem« tudi navodila, kako naj postopajo na sodiščih; Alačević je osebno, četrte ure pred napadom, obvestil ministra Cocco-Ortu, kaj se ima zgoditi. Seveda, zdaj napada Alačević državnega podtajnika Talamo, ker ta poslednji je podpisal kompromis z Avstrijo.

Vladni rimski list »Capitan Fracassa« je oporekal trditvam »Avantija«, a Alačević je poslal »Avantiju« pismo, v katerem pravi, da nima česa preklicati, pač pa da bi še lahko marsikaj dodal...

Spor je vsekakor resen. Milanskemu »Corriere dela sera« se zdijo obdolžitve na račun italijanske vlade težke. Vsekakor smo zopet z nove, ali prav za prav: s stare strani spoznali našo ljubo zaveznico. Epilog v avstrijskih delegacijah je neizogiben.

Hrvatski sabor je sklican na dan 21. oktobra. To zasedanje utegne postati jako viharo, kajti zato skrbi že madjarska vlada, najbolj pa ministerstvo za trgovino, se svojimi odredbami, da bo imela opozicija dovolj razloga in povoda za rekriminacije radi kršenja nagodbe, oziroma samostojnosti in avtonomije Hrvatske. »Agr. Tagblatt« pričakuje, da opozicija uvede akcijo v ta namen, da se tudi za Hrvatsko, kakor se je zgodilo na Ogrskem, uvede zakon o inkompatibiliteti, to je, o tistih službah in časteh, ki niso združljive s poslanstvom. Takov zakon bi bil na Hrvatskem vrlo potreben, ker le tako bi mogli parlamentarni odnosi ozdraviti v zmislu, da bi sabor res predstavljal voljo naroda. Sedanji hrvaški sabor je ne predstavlja, je ne more, ker v večini je večina takih zastopnikov, ki so ali po svojem službenem razmerju, ali po svojem socialnem položaju, ali pa po — gospodarskih zvezah in odnosjih svojih več ali manj odvisni od vladajočega zistema! Boga in vraga ne more služiti nikdo, a najmanj je možno v parlamentu, da bi kdokratu prižgal jedno svečo narodu, drugo pa zistemu, sovražnemu svobodi, razvoju in gospodarski povzdigi istega naroda.

Opozicija bo torej skoro gotovo skušala, da vprašanja zdrave volilne reforme potisne v razpravo. Vprašanje je le, kaj porečejo gospoda iz večine? »Agr. Tagblatt« jim polaga na srce, naj pomislijo, da je na Hrvatskem zakon o inkompatibiliteti potreben že z ozirom na štiridesetorice onih gospodov, ki pojdejo v zbornice v Budimpešto zastopati hrvaški sabor. Posebno daje rečeni list pomisliti, kako mučno bi bilo, ako bi bili

mandati hrvaške delegacije manje vredni z gledališča političke morale, nego pa mandati ostalih členov skupne zbornice v Budimpešti. In to bi bilo, ako bi bila hrvaškemu členu zbornice dovoljena zdravenska opravila in — dohodki, ki so ogrskemu členu prepovedani po zakonu!! Posledica bi bila, da bi bil hrvaški zastopnik od dobrote II. vrste nasproti svojemu ogrskemu tovarišu.

Ti momenti in pomisleki so gotovo veljavni, ali mi se vendar ne moremo pridružiti nadi zagrebskega lista, da bi jih glavna večina v hrvaškem saboru hotela uvaževati. Treba le pomisliti, da bi se mnogi njih s tem odpovedali — lastnemu mandatu. Take nesebičnosti pa je težko pričakovati od njih. Zato menimo, da bodo imeli v saboru precej burnih časov, ako opozicija res misli razviti vprašanje volilne reforme v označenem zmislu.

Srbska skupščina in senat sta se sešla včeraj v Beogradu. S tem je Srbija stopila praktično v novo dobo svojega ustavnega razvoja. Dosedaj je imela Srbija le skupščino, odslej pa bo imela zistem dveh zbornic; zborovali bosta zgornja in spodnja zbornica: senat in skupščina.

V skupščini so bili predloženi spisi, tičejoči se volitev. Kasacijsko sodišče bo razsodilo sedaj o veljavnosti mandator in čim bo dovršena ta naloga, se snide skupščina v drugo sejo, v kateri bo izvoljeno predsedništvo in drugi funkcionarji zbornice. — V senatu so prečitali kraljevi ukaz, s katerim je bilo imenovanih 30 dosmrtnih senatorjev, ostalih 18, ki so bili izvoljeni, so pa — kakor zahteva ustava — predložili svoje mandate, ki pridejo istotako pred kasacijski dvor v verifikacijo.

Iz Belegrada poročajo, da v političkih krogih vlada velika radovednost, kako se razvrstijo stranke. Naravno. To radovednost opravičuje že dejstvo samo, da je Srbija stopila v novo razdobje svojega ustavnega življenja. Poleg tega pa je veliko vprašanje, da-li bo razcepiljenje v radikalni stranki, nastalo vsled dvornega pritiska, trajno in da-li se uveljavi tudi v skupščini, ali pa se radikaleci zopet združijo v jeden klub. Potem seveda bi se morala sedanja vlada — ker je velika večina radikalna — umakniti drugi vladi iz radikalnih vrst.

Tržaške vesti.

Laška zaslepljenost. Kolikokrat že smo povdarjali v našem listu, da so tržaški Lahi tako zaslepljeni od divjega sovražstva proti nam Slovincem, da ne vidijo, kako jim — med tem ko se oni toli arditno zaganjajo v naš narod — drug veliko nevarnejši sovražnik, Nemei, izpodkopa temelje njihovega gospodstva.

Nemei so ubrali fino taktiko; na videz in začasno priznavajo namreč fiktivni laški značaj Trsta ter politično gospodstvo Italijanov. Ali kdor nekoliko bolj natanjko preiskuje tržaško življenje, prepričan se je gotovo že davno, da bo v Trstu skoro le lupina laška, ki pa, ko pride čas za to, odpade ob sebi tudi ona. — Celo na lepakih, ki naznanjajo nemške gledališčne predstave in druge nemške zabave, dajajo zviti Nemei prednost laškemu jeziku. Med tem pa je za one, ki imajo oči za to, da gledajo, že davno notorična stvar, da so tukajšnje važnejše trgovine in javni prostori — čeprav na zunaj laški — izključno nemški, n. pr. knjigovodstvo in v vsem notranjem poslovanju. O tovarnah niti ne govorimo. Ko je človek stopil v kako tržaških tovarna, občuti okoli sebe veliko bolj berlinsko, nego tržaško ozračje. Najhuje v tem obziru pa je v tržaškem tehničnem zavodu, ali kakor se glasi trdka: »Stabilimento tecnico triestino«. Z italijansko prihajate v tem zavodu ravno do uroha, iznad katerega se blesti v velikih črkah zgoraj navedeni laški napis. Ako pa ste ustopili v zaved sam in posebno v uradniške prostore, je pravi čudež, ako dobite tam koga, ki za silo lomi laški jezik. Smešno je posebno to, da ti potomci nekdanjih Tevtonov, ki so prišli semkaj bogve iz katere oddaljene nemške dežele, ne znajo niti pravilno izgovarjati firme zavoda, v katerem službujejo. Direkciji tega zavoda pa ni še dovolj, da je popolnoma ponemčila vso upravo, temveč širi se govorica, da sedaj pozove semkaj od gori iz Nemčije tudi osemdeset načelnikov delavcev; domačini, in med temi seveda tudi Italijani sami, pa naj si le iščejo kruha, kjer hočejo. Tu v Trstu smo res srečni ljudje. Na jedni strani vabita magistrat in vlada sama semkaj delavce iz Italije, na drugi strani pa

namški in z Nemei zvezani Židje in Lahi delavce iz Nemčije! In Tržačani?! In Avstrije?! No, tem se velikodušno dopuščajo, da smejo plačevati davke občin in državi.

Postopanje laške stranke v Trstu je sliče postopanju Anglije v južni Afriki. Lahi so si utepili v glavo, da morajo uničiti obsovaženi slovanski življ v Trstu in oni dosledno delujejo po tem programu ter si jim niti ne sanja, da jih bo to njih početje stalo njih lastno eksistenco! Nemei se seveda ljub ta boj med Lahi in Slovinci, ker jim je možno na tihem in v miru utrjati si svoje pozicije. Ako bi se Lahi in Slovinci — mesto da se koljejo med seboj — združeno postavili v bran skupnemu sovražniku, bilo bi stališče Nemei silno obteženo in nemogoče bi bilo, da bi oni kedaj zavladovali nad Trstom. Zakaj pa se ne zgodi to, zakaj se domačini obeh narodnosti ne postavijo v bran nevarnemu usiljenju? No, za nas je odgovor jako jednostaven. Mi se nahajamo v defenzivi proti laškim napadalcem in imamo o tem premalo sredstev, da bi se borili proti Lahom in jih ob jednem tudi branili pred Nemei. Italijani pa ne morejo misliti na boj proti Nemei jednostavno iz tega vzroka, ker sploh nimajo ničesar odločati o svojem postopanju, dokler so pod kuratelo židovske camorre! Židom pa je pač vsejedno, ako vladajo v Trstu Nemei ali Lahi; dr. Venezian in družba bodo jutri, ako zavlada v Trstu Nemei, ravno tako navdušeni Nemei, kakor so danes navdušeni Lahi. — Židom je še ljubše, ako tu zavlada Nemei, ker so isti kapitalistično močnejši od Lahov in Židje so vedno na strani močnejših. Ako smo torej postavili tem vrsticam na čelo naslov »Laška zaslepljenost«, nismo s tem nikakor mislili na sedanje židovske voditelje tržaških Lahov, temveč na laško ljudstvo samo, katero bi gotovo spoznalo veliko nevarnost, ki mu preti od Nemei, ako bi se jedenkrat otrelo židovske kuratele. Jedino, kar bi bilo želeči v Trstu od laške strani, bilo bi to, da Italijani začnejo tirati trezno laško politiko, a ne politike židovskih hlapcev!

Nam pravijo, da smo ščavi, sužnji; sužnji pa so le oni, ki slepo služijo židovski camorri, ki jih tira v nemško suženjstvo. Bodite pravi Italijani in poleg tega res omikani ljudje in kmalu si bomo precej bližje!

Slabi taki — očetje! Pišejo nam: Naši mestni »očetje« bi morali skrbeti po očetovski za vseh nas, ki jim znašamo skupaj milijone, ali žalibog, da ti »očetje« imajo le grablje, oziroma le pesti, s katerimi nategujejo davčni vijak do skrajnosti. O plačevanju davkov poznajo tudi nas Slovence — drugače pa nam, ako le mogoče, mečejo polena pod noge!

Mi, ki nimamo še časti, da bi pripadali tržaški občini, a smo tu rojeni, oziroma živimo tu že leta in leta, bi smeli pričakovati, osobito ko plačujemo naložene nam davke (Tu ni razlike, kaj?), da nam bodo ti obvezniki in »predobri« tržaški mestni »očetje« vsaj toliko naklonjeni, da nam bodo na naše prošnje za podeljenje domovinstva v Trstu odgovarjali vsaj z razlogi, ko nam odbijajo — te po 5 do 6 mesecev stare prošnje.

Mesto da ti »očetje«, oziroma podrejeni jim mestni organi vračajo take prošnje s trditvijo, da to ali ono ni prav narejeno, naj bi raje, ako so res očetje, odredili, da se vsi prosilci povabijo na magistrat, kjer bi dajali vsa politrebna pojasnila! Ne pa, kakor že rečeno, da zavračajo prošnje na tak način.

Naše skromno mnenje je, da bi morala vlada posredovati tudi v tem slučaju in ako že magistrat tako postopa, naj bi pa cesarska vlada nemudoma rešila vse po magistratu vrojene prošnje! To bi bilo menda tudi zakonito in bi vlada s takim čvrstim in odločnim postopanjem dokazala, da ima potrebno voljo za vršenje svoje dolžnosti! Žalibog, da imamo le malo upanja tudi od te zadaje strani! Kako naj bi neki upali, ko gospoda iz bivše »rumene« hiše še-le poizvedujejo, kako da postopajo v tem oziru druga namestništva!!

Državni poslanci naj takoj v začetku zasedanja zahtevajo od vlade, da popolni ta površni domovinski zakon, morda v tem zmislu, da je vsakdo pripadnik dotične občine, čim je minolo 6 mesecev od časa, ko je vložil prošnjo — seveda, ako ima prosilec vse, po zakonu zahtevane kvalifikacije.

Nekaj o nadobudni tržaški mladini. V nedeljo popoldne je šel neki Slovenec po drevoredu za Dreherjevo pivovarno, kar je zagledal pred seboj skupino treh dečkov

kakih 12 let. Dva sta bila Slovence, eden pa sinček 2000-letne kulture. Kaj se je med njimi godilo, naš poročevalec ni mogel opaziti, ker je prišel na lice mesta še le, ko je Italijanček odhajal, psova je naša dečka s ščavi in znanim verzom:

»che vadi in malora
i ščavi e la bora!!«

Kakor besen je fantiček ponovno kričal, obrnjen proti nasprotnikom, gornje sramotilne besede; tako zaglobljen je bil v svoje kulturno početje, da ni videl niti slišal, ko se mu je — v našem poročevalcu približala — nemezis. Kakor da bi z nebes padale — zausnice... kako je gledal! Pa ne dolgo. In tekel je, kakor bi ga »bora« gnala. Nekaj kratki je še živknil »ščavo«! — potem pa se je izgubil po stranski poti. Naša dečka pa sta se smejala, da sta se pokala po kolenih. Naš poročevalec je šel h kosilu z zavestjo, da je storil — dobro delo.

Z naših sodišč. Dne 23. septembra je bilo, ko se je sedlar Fran Dekleva — malo pijan — slučajno srečal z Josipom B. iz Zagrada in Franom B., kočijažem iz Novegrada. Šli so skupno in po prijateljski na čašo dobrega piva. Tu pa ju je Dekleva zapustil, a ostala dva sta mu skrivno sledila in ga dotekla v ulici del Toro. Tu sta ga ustavila in zahtevala od njega denarja. Dekleva je seveda do prepotentno zahtevo odbil; ona dva pa (ne bodita lena) sta mu izdrla knjižico iz žepa, v kateri je bilo 40 kron. Dekleva je ovdal to nasilje na policiji in včeraj se je vršila razprava. Na razpravi sta obtožena odločno tajila vsako krivdo, ali priče so vse potrdile, da sta res ona dva vzela Deklevu knjižico iz žepa. — Josip B. je bil obsojen na 6 mesecev in Fran B. na 3 mesece težke ječe. Na vprašanje predsednika, da-li se zadovoljujeta s kaznijo, se je eden začel smejati, drugi pa je odgovoril hladnokrvno: Če ni drugače...

Drobne vesti. Dekleva padla iz II. nadstropja. V drugem nadstropju hiše št. 4. v ulici Carpison stanuje družina Catenazzo, ki se je do danes veselila svoje 4-letne Ortensie.

Včeraj ob 1. uri popoldne si je malo dekletce primaknilo stolico k oknu in stopilo nanjo z namenom, da bo gledalo na ulico. Dekletce je res stopilo na stolico in gledalo na ulico. Na nesrečo so neki poznaoci iz iste hiše začeli klicati dekletco in mahati z roko. Zepazivši, da jo pozdravljajo z ulice, se je dekletce še bolj nagnilo na okno in — oj groza! — zgubilo je ravnotežje ter padlo na ulico. Obupana mati se je spustila v grozen krik, ko je opazila nesrečo. Neki trgovci v bližini je dekletce pobral in hitro nesel na zdravniško postajo, kjer so mu dali nujno zdravniško pomoč, ali ubogi otročič se je tako pobil na glavi, da je umrl kmalu nato.

Kdo bi opisal obup ubogih starišev, ko so jima ljubljeno dete prinesli mrtvo domov! Nezgode. 38-letni težak Ivan Ilici, stanujoči v ulici Riborgo št. 21., se je včeraj zjutraj ob 7. uri nevarno ranil na delu in sicer na levo roko. — 32-letni ribič Vincene Pertot, stanujoči v Barkovljah št. 326., se je včeraj popoldne ranil na desno nogo. — 18-letni urarski učenec Peter Contento, stanujoči v ulici Torento št. 24., je dobil včeraj rane na prsa. — 19-letni čevljar Avgust Bainitz, stanujoči v ulici Media št. 1., se je ranil včeraj na delu z nožem v prsa. — Mizar Enea Tubertini, stanujoči v ulici del Solitario št. 10., se je včeraj v delavnici Morretti z žago ranil na roko. — 19-letna služkinja Ivana Vertovec, stanujoča na trgu Barriera vecchia št. 4, je izpodrsnila in padla na tla. Ranila se je na levo roko. — 20-l. mehanik Cesar Quadriani, stanujoči v ulici Donota, je včeraj padel na delu in se močno poškodoval. Odvedli so ga v bolnišnico. — 46-letni kmet Josip Černe, stanujoči pri sv. Mariji Magdaleni spodnji, je včeraj padel v neki jarek in se nekoliko poškodoval. Odpejlali so ga v bolnišnico. — 54-letni delavec Martin Milič je padel včeraj na delu in se poškodoval.

Pretep. Sinoči sta bila aretirana 36-l. Josip G. iz Sežane in 27-letni Anton V. iz Novegrada, ker sta se prav pošteno stepla (seveda malo pijana) v neki gostilni v ulici dell' Olmo št. 2.

Zgubljeno — najdeno. V nedeljo zvečer je gospa V., prišedša iz Šklednja, zgubila zapestnico, vredno 60 kron. Isto je našel neki mladenič, imenom Batistič, ki je izgubljeni predmet povrnil lastnici.

Tatvine. Predvčerajšnjim so nepoznani lopovi vdrli v stanovanje Caroline So-

melli, št. 145. v Šklednju in pokradli uro z zlato verižico, več drugih malenkostij in svoto 60 kron. Sonelli je ovadila tatvino na inšpektoratu v Šklednju. — Antonija Čarga, iz Rocola št. 67, je ovadila včeraj na inšpektoratu pri sv. Jakobu, da je nepoznani tat vdrl v njeno stanovanje, konje ni bilo doma in da je pokradel nekaj predmetov vrednih 52 kron. — Kakor avtor te tatvine je bil aretiran sinoči 34-letni zidar Ivan U., stanujoči ravno tam. — Mizar Anton Macarati, stanujoči v ulici Amalia, je ovadil včeraj na policiji, da so mu nepoznani tatje ukradli iz njegovega stanovanja uro z verižico vredno 26 kron.

Aretiranja. Minoli večer so aretirali v svobodni luki dva mladeniča, 24-letnega kovača Matijo V. in 23-letnega Ambroza B. iz Trsta, ker sta na sumu, da sta ukradla dva para čevljev. Odveli so ju v zapore. — Nadalje so aretirali 22-letnega Antona F. in 21-letnega Alojzija P., ker sta v ulici sv. Antona hotela ulomiti neka vrata. Ali še v pravem času so ju zasačili in tudi aretirali. — Na zahtevo njenega brata so sinoči na ulici Acquodotto aretirali 15-letno Filomeno P., stanujočo v ulici della Concordia. Na inšpektoratu je izjavil brat Filomene, da je ista že pred dnevi pobegnila od svojih staršev ne da bi bila imela vzroka v to. Deklico so obdržali v zaporu.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 16. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Škorklja 208, srebrna ura in hišna oprava; ulica S. Antonio, hišna oprava; ulica San Giovanni 4, pisarniški predmeti; ulica Belloguardo 5, dvokolesni voziček; ulica Ghega (Marburg), krčmarska oprema.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 13° 8, ob 2. uri popoldne 18° 8 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 762.3 — Danes plima ob 9.56 predp. in ob 11.24 pop.; oseka ob 4.1 predpoludne in ob 5.0 popoldne.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi v nedeljo, dne 20. oktobra 1901. v gostilni »Konsumnega društva« v Rojanu veselico s petjem, igro in plesom. Vspored: 1. Jenko: »Napreje«, godba. 2. H. Valarič: »Kvišku bratje«, moški zbor. 3. Schneider: »Slovensko srce«, godba. 4. A. Aljaž: »Zaostali ptič«, mešan zbor. 5. Dvořák: »Veselia na vrtu«, sinfonija, godba. 6. H. Volarič: »Ti osrečiti jo hotiš«, moški zbor. 7. R. Wagner: »Koračnica«, godba. 8. A. Brož: »Spomin na Zagreb«, venev hrvatskih narodnih pesmi, mešan zbor. 9. F. Majcen: »Venev narodnih pesmi«, godba. 10. Alešovec: »Eno uro doktor«, šaloigra v jednom dejanju. 11. Ples in svobodna zabava. Začetek veselice točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina na veselico 25 nvč. za osebo, otroci do 15. leta so vstopnine prosti. Sedeži 10 nvč. Vstopnina k plesu moški 40 nvč., ženske 10 nvč. Začetek plesa ob 8. uri zvečer in bo ples trajal do 1 ure popoldne.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Usmiljenja ni več!

(Parabola iz življenja.)

Temnosivo je zakrito nebo, gosti grozeči oblaki odsejajo strahobno v penecem se valovju, katero se tu in tam zasvitava in zaigrava v vseh kristalnih barvah, ko kak blisk pretrgava goste oblake. Visoko, kakor da bi pretili pogibelj, se dvigajo valovi skoro do oblakov in pljuskuje z vso svojo težo zopet v globočino, kjer se v močnem udarcu razpršavajo, da se zopet združavajo še k silovitejšemu naporu.

Ti razjarjeni elementi nimajo nič usmiljenja; kakor s peresom se igrajo z ladijo, ki se obupno skuša privleči do rešilnih obal. Z velikim naporom se je človek, ki se v ladiji bojuje za življenje in smrt — približal za seženi obali, da ga potem — o ironija — kakor zasmehovaje vrže gromovit val z nepopisno silo še dalje nazaj. A volja brodarja je železna, iz ognjevitih oči mu žarita trma in energija, protivljenje razjarjeni naravi; žile so mu izstopile na čelu vsled napora v boju za rešitev, in neustrašeno režejo vesla valovje.

In glej! Združene njegove moči v jeden smoter, v rešitev bornega življenja, premagujejo že vse ovire, ki mu jih razljučena narava postavlja na pot, — že je prav blizu obali.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Šmarij pri Kopru smo prejeli: Prijatelj me je opomnil, da zloglasni »Piccolo« nekaj piše o sv. misijonu, ki je bil minoli teden v moji župniji, in pogledal sem omenjeni list, kaj prav za prav govori o tem. Reči moram, da piše resnico, ko govori, da je g. misijonar ljudi opominjal, da je nam svečenikom dolžnost »skrbeti za dušni in telesni blagor izročene nam črede«. To mora vedeti vsaki človek, ako je kristijan; da pa v uredništvu »Piccola« tega ne vedo, se ne čudim, ker v »talmudu« brzkone tega ne čitajo. Čudno tudi ni, da ni zapisal teh-le besed g. misijonarja: »Kdor pa za kupico vina ali za denar prodaja svoje prepričanje, tak dela proti svoji vesti, in proti svoji vesti delati, je grešno«.

Kaj se vam zdi gospoda, ki po Pomjanski ob vsakih volitvah glasove kupujete; ali je bilo prav, da je g. misijonar, kakor vesten duhovnik, opomnil ljudi, da je prodajanje glasov — ki je prepovedano tudi sicer, po c. kr. zakonu — pregrešno? Ne bilo bi slabo, ako bi tudi v Kopru kak g. misijonar tako govoril gospodi o kupovanju, kakor je ta kmetom o prodajanju glasov; morda bi ta resnica pred volitvami tudi gospodi ne škodila na duši!

Govora nisem inspiriral jaz, ker se v delovanje gg. misijonarjev nisem ntilkal; reči pa moram, da so izvrstno izvršili svojo nalogo. Treba je le vprašati župljana šmarske. Gotovo izrečejo svojo sodbo istotako kakor jaz, da za delovanje v dušni blagor ni treba iskati boljših misijonarjev.

Ob zaključku seveda g. »corrispondente di Capodistria« ne more zamolčati, kam »pes taco moli«. Hudo mu je, da sem »per loro (naših poslancev) e nostra (šifutov) disgrazia parroco di Montec« (na nesrečo župnik v Šmarjah), in morda pa bo ta »disgrazia« trajala še dalje, ako me Bog ohrani še pri življenji, ali se sam ne odpovem župniji! Sicer pa povem, da se pravi katoliški svečenik in židovski »Piccolo« tako malo vjemata kakor sv. Pismo in Talmud! In bi bilo tudi le v sramoto za katoliškega svečenika, ako bi bilo drugače.

Milko Šašelj,
šmarski župnik.

Vesti iz Kranjske.

* Iz zaporov v Radovljici je pobegnil jetnik A. Eržen. Ali le malo časa je užival svobodo zlato. Toliko da je malo pogledal na dom v Kropo. Tu pa ga je zapazilo bistro oko orožnika, ki je menil, da bi se begun v njegovem spremstvu povrnil, od koder je prišel...! No, kakor je že tako na svetu, da ima vsaka glava svojo pamet, tako je bil tudi naš Eržen druge misli, nego pa orožnik... Zato se je uprl, ko mu je orožnik hotel nadeti tiste manšete.... Ali vrag naj se brani, ko je tako špičasta tista reč, ki jo imajo orožniki v svojo obrambo in drugim v nadlego. Pahni sem in pahni tja — konec vsemu je bil ta, da je Eržen dobil v levo nogo nekaj kakor luknjo v meso in po vrhu je moral vendar-le

Na tej le stoji drug človek ter opazuje onega, kako se napenja v smrtni nevarnosti. V gorkem kožuahu zavil, roki stisnjeni v žepih, kjer se igra se žvenketajočim denarjem, gleda hladnokrvno napore svojega bližnjega, kateremu življenje visi na eni niti. Lahko bi mu pomagal, če bi le hotel, ali ne zdi se mu truda vredno, češ: jaz sem varen, ti pa pazi za svojo kožo — — —

Ne bo zastoj ves trud brodarja; že je blizu kopnega, že počenja svobodneje dihati — a tu prihrumeva grozovit val, prijemlje ladijo z grozno silo ter jo trešči v obrežno skalovje, kjer vse zgine — ladija in brodar.

Ko se je morje nekoliko poleglo, opaža človek, stoječi na bregu in zavil v kožuahu, kako ladijne deske, zdrobljene na kosce, plavajo do obrežja, in ne daleč — mrtvo, razmesarjeno truplo, roki krčevito stisnjeni, kakor ja je razpel, ko se je instiktivno hotel rešiti.

Tu mu začena nekaj glodati v notranjem: vidiš svojo žrtev! Da si mu pomolil palico, za katero bi se bil obupaneš prijel, bi bil rešen, in ti bi bil storil dobro delo brez nikakega truda; a sedaj si ti kriv, da je bobneče morje pokopalo nadepolno človeško bitje. — — —

Vest mu je glodala vedno močnejše v

z orožnikom ubrali tisto neprijetno pot proti Radovljici, odkoder je bil prišel.

* Dober tek! Neki delavev v Ljubljani je nekemu ključarskemu mojstru kradel — mačke. Nič manje nego 6 takih živali je odnesel in — pojedel!

* Za pogorelee v Gorenji vasi je deželni odbor Kranjski dovolil 3000 K podpore.

* V Železnikih je umrl tamošnji znani tovarnar Ivan Globočnik. Pokojniku je bilo 79 let.

* Pod drvami se je zadušila hči posestnika Martina Cerovška iz Ukroga, občine Moravče. Drva so se podrla nanjo in jo zadušila.

Vesti iz Štajerske.

— Nemška kultura. Po »Slovenec« posnemamo: Ko je bila nedavno temu v Mariboru razprava proti odgovornemu uredniku »Slov. Gospodarja«, je navzoči Velenemee Egon Berger pokazal na obtoženca: »Poglejte ga falota zanikarneža, kako tu sedi!« In je rekel tudi: »Dass sie sich nicht schämen, die windischen Pfaffen!«

Radi teh žaljenj je prišel Velikonemee sam na zatožno klop. Na razpravi se je junški German začel prav nejunški izgovarjati, češ, da z besedo falot je menil — nekega drugega, nekega novinarja. Zastopnik tožitelja, g. dr. Rosina, pa je dokazoval, da je tudi beseda »Windischer Pfaff« žaljiva. Sodnik je obsodil Germana na 5 dni zapora. Bog ve, da-li je tudi nositelj nemške kulture o razglasenju razsodbe sedel — zanikerno!

Razne vesti.

Carja je prosil — ognja. Glasoviti francoski glumač Febore je gostoval leta 1891. v Petrogradu. Neki večer se je šetal v zimskem vrtu. Po potu mu je ugasnila smotka. Zaradi tega je pristopil k nekemu častniku in ga zaprosil ognja. Častnik je za trenotek obstal; potem pa mu je ponudil svoj gorečo cigareto. »Vi ste Francez, gospod?« ga je vprašal častnik. — »Sem.« — »Gotovo ste prvkrat v Rusiji.« — »Da.« — »To se mi je zdelo; zato niste pozdravili onega gospoda, ki je bil poleg mene, ko ste me zaprosili ognja.« — »Tisti visoki gospod? Kdo je on?« — »Niste ga poznali?« je rekel častnik. »To je bil — car!« — »Ste li gotov?« — »Tem gotoveji, ker je moj oče...« je rekel — car Nikolaj II.

Književnost in umetnost.

Perossi v Ljubljani. V »Slovenec« čitamo, da slavni italijanski duhovnik-skladatelj brzkone pride tudi v Ljubljano in sicer meseca marea prihodnjega leta.

Nova skladba gospoda Antona Foersterja. Gospod Anton Foerster je dovršil novo skladbo za solo, mešani zbor in orkester: »Turki na Slivnici«. Zbor bo proizvajala »Glasbena Matica« meseca decembra.

prsih; jel je bežati, kakor da bi se hotel oteti tem glasovom, a burja je pihala porogljivo za njim in bliski so švigali po obzorju, razsvetljajoči njegovo upalo, blede lice: lice grešnika — — —

Po kratkem begu je prišel v varno zavetje. Prijetna toplota v preširno odičeni sobi je uplivala pomirovalno na njegove živce; prej blede lice se je rdečilo zopet počasi. Nemarno se je stegnil po mehkih blazinah, prižgal si fino smotko, ter s poluzaprtimi očmi gledal v dim, ki se je prej v raznih kolobarjih igral okolo njegovega lica, potem se pa leno — počasi vzdigoval proti stropu, razširjaje prijeten vonj.

Sedaj, ko mož ni več na licu mesta, v besnem viharju, v obličje sree pretresajoče nesreče, upliva prijetna okolnost tudi na njegovo mišljenje. Ustnice se mu zaničljivo raztezati v smehlaj: naj le besnijo valovi, naj le butajo ob ladije, naj le zdrobijo in žno potopijo brodarja! Saj je bil brodar predrzen, ker se je v nevihti spustil na besneče morje. Naj tak brodar izgine v valovju, v tek naj bo ribam in somu, saj plačal je s tem le predrznost in nemarnost svojo! Izgled bo drugim: usmiljenja ni več! — — —

Večeslav.

Brzobjavna poročila.

Zaroka nadvojvodinje Elizabete Marije. DUNAJ 15. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Njeg. ces. in kr. vis., nadvojvodinja Elizabeta Marija, hči blagopokojnega prejasnega cesarjeviča nadvojvode Rudolfa, se je z najvišjim dovoljenjem njegovega ces. in kr. apostolskega Velikanstva, zaročila s princem Otonom Windisch-Grätzom.

Grško brodovje.

ATENE 15. (B.) »Agence Havas« javlja: Oklopna eskadra je odplula v Solun. Zapovedujoči admiral in njegov štab imata oditi v Carigrad, kjer bosta vsprejeta od Sultana.

Deželnozborske volitve na Češkem.

PRAGA 15. (B.) Kakor javlja »Prager Abendblatt«, je vladni komisar na deželnozborski volitvi v Žateu, in sicer po nalogu namestništva, volilni komisiji, ki je za Vse-nemee Schalka oddane glasove proglasila neveljavnimi in je nemškega naprednjaka Berndta proglasila izvoljenim, izjavil, da ima le deželni zbor odločiti, da-li kdo more biti voljen poslancem ali ne, in da torej protestira proti nezakonitemu postopanju volilne komisije.

Dogodki na Španjskem.

BARCELONA 14. (B.) Neki odposlanec guvernerja v Barceloni, ki ima nalog, da obmeji študira karlistiško gibanje, zagotavlja, da temu gibanju ni pripisovati nobenega pomena.

Štrajk na Španjskem.

SEVILLA 15. (B.) »Agencia Fabra« javlja: Danes je zapričel napovedani splošni štrajk. Štrajkujoči so metali kamenje na one, ki bi hoteli delati. Predpoludne so gručee štrajkoveev hodile po ulicah in so provzročile, da so krčme in kavarne zaprli. Mnoge tovarne so ustavile delo, da se izognejo spopadom. Med prebivalstvom vlada strah. — Oblasti so ukrenile potrebne odredbe.

Vojna v južni Afriki.

TARSKASTAD 14. (B.) Poveljnik Bu-rov Schömann je bil danes ustreljen.

CHRADECK 14. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Nadaljnjim deseterim možem je smrtna obsodba spremenjena v dosmrtno ječo. Dva mlada človeka sta bila obsojena v ječo za ves čas vojne in v dvajset palic. (Pfui! Barbari!)

MIDDELBURG 14. (B.) Smrtna obsodba, izrečena proti Wollfeardtu, je potrjena.

Nesreča povodom požara.

BRUSELJ 15. (B.) Povodom požara hotela »Continental« se je prevrnila jedna velikih lestev, postavljena ob fronti hiše, na kateri je bilo več gasileev. O tem sta bila dva moža ranjena, jeden njiju težko.

MATTONLEY
GISSHÜBLER
naravnih alkalijah kalino

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tesa, vagal Via Limitanea	ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslojpe) in Via Riborgo št. 21
---	---

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršaje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Poslano.

Riegerjeve orglje.

Proč od Rima??

V obrambo proti vedno večjim napadom v zadnjem času na našo tvrdo, prinašamo spredaj pismo proč. gosp. dekana v Jägerndorfu, katero pismo nam je bilo na lubez njev način prepuščeno v svobodno perabo.

Prečastiti, kateri biva nad 20 let kakor župnik v Jägerndorfu, bo gotovo najbolje znal soditi naše vedenje. Pismo se glasi:

Vašemu blagorodju,

P. n. gosp. bratoma Rieger
e. kr. dvorn. izdelovateljem orgelj

Jägerndorf.

Na članke »Riegerjeve orglje« in »Proč od Rima«, objavljene v listu »Mähr. Volksbote« št. 38. od 20/9. 1901., kateri žalijo čast in dobro ime tvrde bratov Rieger, kakor tudi zamerejo škodovati imenovani tvrdki, dolžnost mi je resnici in pravici na ljubo izreči ne le globoko obžalovanje na tej storjeni krivici, ampak moram naravnost in odkrito izjaviti, da se p. n. gosp. brata Rieger popolnoma nič ne umešavata v gibanje »Proč od Rima« in da je posebno p. n. gosp. Oto Rieger, kakor župan mesta Jägerndorf, proti temu protestiral na katoliškem shodu v Olomoucu.

V imenovanem časopisu objavljene obdolžitve so popolnoma iz trte izvite in nerresnične, očitno iz maščevanja in z namenom, da se kedo s tem okoristi.

Iz srca želim, da bi ta krivični napad na spoštovano tvrdo ne imel nobenih posledic, marveč da bi se dobri glas svetovnoznane tvrde širil in napredoval.

Župni urad Jägerndorf 28/9. 1901.

Župni pečat. J. Bittner,
dekan in župnik.

Prepričani smo in moramo s tem javno izjaviti, da vsi članki, naperjeni v zadnjem času proti nam, katerim tendenca je popolnoma iz trte izvita, so pripisovati umazani konkurenci.

Po naših velikih vseh na polju izdelovanja orgelj, in z ozirom na to, da vsaka konkurenčna tvrda ne more enakih in polnovrednih umetniških izdelkov po tako zmernih cenah napravljati, mora pač vsaki pravični in pošten človek najostreje obsojati taka umezana reklamna sredstva.

Opiraje se na dopis našega proč. gosp. dekana, smo uverjeni, da je s to našo izjavo proč. duhovščina popolnoma prepričana, da ne zaslužujemo takih zlobnih podtikanj.

Bratje Rieger,

e. in k. dvorni izdelovatelja orgelj
lastnika:

Otto Rieger,

vitez reda božjega groba in Fran Josipa.

Gustav Rieger,

vitez božjega groba.

(Opomba uredništva. Prepričani smo, da bo proč. duhovščina gojila do imenovane tvrde vse zaupanje in jej pomagala odvrniti storjeno žaljenje.)

Novo pekarno

in sladličarno sem odrl v ulici Molin a vento, na oglu ulice dei Gradi. Vsaki dan trikrat frišen kruh od 12 novč. za kilo naprej. Sladkarije, sladčice in razno drugo pecivo. Se sprejema domači kruh v peko. Priporočam se za obilen obisk: Ant. Pahor.

Delavnica

za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schromek & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uganjanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refosk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28 novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsek zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena (vdobi 100 gld. nagrade).

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Pekarna in sladličarna

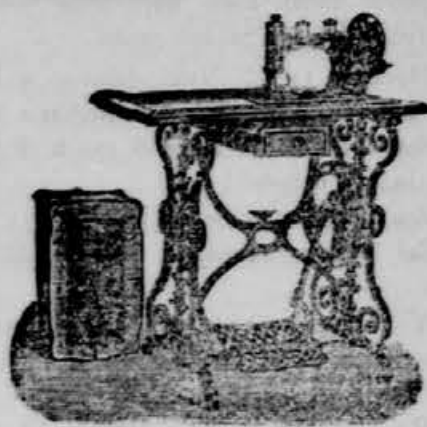
Jakoq Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež hruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“ Fran Benčiča v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplat, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje tečno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60 kron naprej.

5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajočih k šivalnim strojem.

Posiljatelj na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popraviljanje strojev vseh vrst.

RUDOLF RÖTL Trst, Trg Piazza S. Caterina št. 2.

Velika zaloga koles

od 60 K naprej

novih ali vže rabljenih iz prvih tu — in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih cenah.

Bogat izbor pripadkov in pnevmatik.

Sprejemajo se vse poprave kakor tudi lakiranja na ognju in niklovanja.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vokal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč.

Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.

Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement

»Portland« in »Romano«, Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrda je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za biskot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,

Mline, Podjetja za napraviljanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.

Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomajeno, nego tudi belo in brez peg. Solnečne pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1-50; antiseptično denar 2 gl. v poslu. vred.

ANTIRHEUNIN-MAZILLO

proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lonč. 1 gld. 50 novč. 2 lonč. 2 gld. 4 lonč. 3-20 postojno vred. ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM

„SALVATOR“

On čisti kri, ker je najboljšo domače zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečisto soko ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu priloženem vsakemu lonču.

Cena omotu 12 steklenič 2 gld. 50 novč., 24 steklenič 4 gld. 50 novč., — 48 steklenič 8 gld. s postojno ako se denar naprej pošlje lokarni

Prof. Dr. Concilije INJECTIO „SALVATOR“ v Varazdinu (Hrvatsko)

VEGETABILE CAPSULE VEGETABILE za tajne bolezni

lekarna k „SALVATORJU“ VARAZDIN (Hrvatsko)

NAJBOLEŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Škednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in zapraviljanje.

Bog i narod!

Peter Rehar,
čevljarski mojster.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnam

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popraviljanje starega obuvala.

Redka prilika!

300 komadov za samih Mk. 3.

Ena krasna dobro idoča ura s 3 letnim jamstvom in-lepo verizico; 1 krasna garnit, gumbov za srajce-ovratnik in manšete iz double zlata; 1 fina škaflija za cigare; 1 eleg. brušuro žepno ogledalo s finim glavnikom; 1 beležnica v angležkem platnu; 1 eleg. brušna igla za dame iz prima double zlata; 2 gumba od simili briljantov; 1 krasno pozlačen prstan z imi-tovanimi biseri za dame, ali gospode; 1 najboljša novčarka z usnja; 1 krasna špila za kravato se simili briljanti; 1 dobrodišeče milo; 20 angl. predmetov za dopisovanja in še 200 komadov raznih predmetov, koji so doma neobhodno potrebni. Teh 300 pred-metov za samih Mk. 3 z uro vred, ki sitna toliko velja, razpošilja samo nekaj časa po povzetju,

Skladišče Opava (Šlesko).

Poštno predalo št. 15

Pri odjemu z zavitkov dojam lep nož z 2 resili brezplačno.

Kar ne ugaja, denar nazaj.

PRODAJA!

Ivan Ščuka

mizar

v Trstu, ulica Sette fontane št. 23.

ima na prodaj omare temno politirane s 6 predali.

Remeljni v velikem izboru, bukove debal orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRIO BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrole-zeveda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje min-isterstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nege-da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacija, zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vse potrebno vsebino, ki je morajo hmeti najfinjša vina.

CENE:

Istrski teran liter po 32 novč.,
Vino iz Kastelov pri Splitu 34
Vino iz Vise 34
Vino Opollo 38
Belo vino iz Vise 40
Zabtejavite vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorščak)

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli,

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2¹/₂% proti 5 dnevni odpovedi
- 2¹/₂% „ 12 „
- 3¹/₂% „ 4 mesečni „
- 3¹/₂% „ 8 „
- 3¹/₂% „ 1 letni „

Napoleone:

po 2¹/₂% proti 20 dnevni odpovedi
- 2¹/₂% „ 40 „
- 2¹/₂% „ 3 mesečni „
- 3¹/₂% „ 6 „

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2¹/₂% do vsakega zneska izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske, treba avizo pred opoldanskim borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zaručena se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.